

2004-01-29

Utbildningsdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Ref dnr U2003/3490/SV

Remissvar till betänkandet Vidare vägar och vägen vidare – svenska som andraspråk för samhälls- och arbetsliv (SOU 2003:77)

Samarbetsorgan för etniska organisationer i Sverige, SIOS, har beretts möjlighet att avge yttrande över rubricerat betänkande.

SIOS är samarbetsorgan för 16 riksorganisationer för etniska minoriteter med ca 90 000 medlemmar, som driver språk-, kultur-, utbildnings- och andra minoritetspolitiska frågor samt verkar för implementering av en mångfaldspolitik i alla samhällssektorer.

SIOS anser att utredningens förslag är väl genomtänkta och tillstyrker dessa förslag. I det följande avser vi att understryka vissa förslag som vi anser särskilt viktiga samt komplettera andra.

SIOS noterar med tillfredsställelse att utredningen föreslår två förändringar. Den ena är att sfi byter namn och utredningen föreslår Utbildning i svenska som andraspråk för samhälls- och arbetsliv. Den andra är att sfi ska upphöra att vara en egen skolform inom det offentliga skolväsendet och inordnas i skolformen kommunal vuxenutbildning (komvux)

SIOS anser att dessa förslag är angelägna steg i integrationspolitiken. Att alla ska få tillfälle att lära sig svenska som andraspråk inom det generella systemet kan ses som en viktig markör för det mångspråkiga Sverige. Det höjer även utbildningsstatus. SIOS tillstyrker förslagen.

SIOS vill också undertrycka vår tillfredsställelse att utredningen lyfter fram andraspråksinläringen från en individuell plan för att placera den som en komplex social praktik, där olika möjligheter och tillfällen att använda andraspråket i det vardagliga livet är socialt strukturerade.

När det gäller sfi för personer med funktionsnedsättningar konstaterar SIOS att utredningen uppmärksammar denna fråga och kommer med ett antal förslag. Det är ett stort steg, eftersom frågan inte har behandlats tidigare och personer med funktionsnedsättningar har varit bortglömda och i praktiken utan möjligheter att lära sig svenska.

SIOS anser att inriktningen på förslagen är riktig, men att frågan bör följas och bevakas ytterligare. Utredningen hänvisar till utredningarna *En förändrad organisation för samordningen av arbetet inom det handikappolitiska området* (dir. 2003:94) samt *En sammanhållen diskrimineringslagstiftningen* (dir. 2002:11) behandlar förhållandena för sfi-studerande. I behandlandet av betänkandet *Läromedel specifikt* (SOU 2001:05) anser utredningen att det är av stor vikt att läromedelssituationen för sfi-studerande med funktionsnedsättning uppmärksammas.

SIOS anser vidare att det är viktigt att stimulera forskning på detta område. De frågeställningarna som uppstår när det gäller andraspråksinlärning och funktionsnedsättningar är tämligen outforskade. Forskningen kan dessutom belysa nya aspekter av olika funktionsnedsättningar som inte endast tillfaller personer med funktionsnedsättningar till godo, utan till alla. Exempelvis har frågor kring flerspråkighet och dyslexi redan nu stimulerat forskningen och kastat nytt ljus över ett antal frågeställningar. De svaren som ges på dessa frågor kommer säkert även att gynna ”enspråkiga” dyslektiker, eftersom nuvarande teorier kring dyslexi kan kompletteras eller revideras efter dessa nya rön.

Slutligen ställer sig SIOS bakom den analys som utredningen för om alfabetisering. SIOS tillstyrker de förslag som utredningen lägger fram när det gäller kortutbildade och analfabeter, särskilt då utredningen lyfter fram modersmålets betydelse och modersmålslärares roll.

SIOS styrelse

Panos Outis
Ordförande

Julio Fuentes
föredragande